

Harku Vallavalitsus
harku@harku.ee
Kallaste tn 12
76901, Harju maakond, Harku vald,
Tabasalu alevik

Teie 29.03.2023 nr 191

Meie 27.04.2023 nr 7.2-2/23/7063-2

VAIE

1. Vaidlustatava haldusakti sisu ja varasem menetlus

1.1. 21.10.2021 teavitas Harku Vallavalitsus kirjaga nr 7.1-2/21/25334-1 Transpordiametit detailplaneeringut täpsustava projekteerimistingimuste eelnõu avaliku menetluse algatamisest Laabi külas Kardiraja maaüksuse detailplaneering vee- ja kanalisatsioonilahenduse ning kardiraja laienduse rajamise täpsustamiseks ilma avalikku istungit läbi viimata. Sama kirjaga andis Harku Vallavalitsus võimaluse vahemikus 21.10.2021-31.10.2021 kaasatud osapooltele esitada ettepanekuid ja vastuväiteid projekteerimistingimuste eelnõu kohta.

Projekteerimistingimuste eelnõus esitatud materjalidest lähtuvalt sooviti muuta kardiraja kujunduslikke ja ehituslikke tingimusi, milles tulenevalt muutub muuhulgas ka kohaliku tee nr 1982613 Tööstuse tee asukoht ja sellest tulenevalt ka riigitee ristumiskoht. Projekteerimistingimustes esitatud materjalidest lähtuvalt kavandatakse ka hoonestust ja parkimiskohti Harku tee 67 kinnistule (19801:002:1675).

1.2. 29.10.2021 kirjaga nr 7.1-2/21/25334-2 kooskõlastas Transpordiamet ehitusseadustiku § 70 lg 3 ja § 99 lg 3 alusel projekteerimistingimuste eelnõu märkustega.

1.3. 20.12.2021 esitas Harku Vallavalitsus kirjaga nr 12-3/6205-2 Transpordiametile huvitatud isiku vastuväited Transpordiameti kooskõlastuskirjale 7.1-2/21/25334-2, mille kohta andis Transpordiamet täiendavaid selgitusi 17.01.2022 kirjaga nr 7.1-2/21/25334-4.

1.4. 29.03.2023 teavitas Harku Vallavalitsus Transpordiametit 28.03.2023 korraldusega nr 191 projekteerimistingimuste andmisest Laabi külas Kardiraja maaüksuse detailplaneeringu vee- ja kanalisatsioonilahenduse ning kardiraja laienduse rajamise täpsustamiseks, mille koosseisus on Transpordiametit teavitatud ka kirja nr 7.1-2/21/25334-2 märkustega arvestamata jätmisest.

2. Vaidlustatav haldusakt on kehtestatud õigusvastaselt

2.1. Transpordiamet on volitatud täitma projekteerimistingimustes käsitletavate kinnistutega piirneval 11191 Harku-Rannamõisa tee (19801:002:0299) kinnistul omaniku rolli.

Kaebaja vaidlustab projekteerimistingimused põhjusel, et sellega kitsendatakse kaebaja omandiõigust ebaproportsionaalselt, seadusliku aluseta ning kavandatu oleks vastuolus kehtivate õigusnormidega.

- 2.2. Harku Vallavolikogu 22.02.2006 otsusega nr 15 kehtestati Kardiraja maaüksuse detailplaneering, mille koosseisu kuulub osaliselt ka 11191 Harku-Rannamõisa tee katastriüksus (19801:002:0299). Projekteerimistingimustega käsitletaval alal soovitakse asuda realiseerima detailplaneeringu kohast lahendust osaliselt muudetud kujul.

Detailplaneeringuga ja projekteerimistingimustega käsitletav ala on kasutusel olnud spordirajatise maana (kardirajana) ning seda juba enne detailplaneeringu kehtestamist (nn ajalooliselt). Maa-ameti ortofotode järgi on kardirada tänasel kujul olnud kasutuses vähemalt 1990ndatest ja käesoleva ajani detailplaneeringut kehtestatud kujul ellu viidud ei ole.

- 2.3. Kehtiva detailplaneeringu jaotise 2.4 „Liikluskorraldus ja parkimise põhimõtted“ kohaselt on planeeritavale maa-alale juurdepääs tagatud riigiteelt nr 11191 Harku–Rannamõisa. Detailplaneeringu seletuskirjas on välja toodud: „*Teed, platsid ja väljakud lahendatakse vastavalt seadustele, standarditele ja normidele eelprojekti ning põhi projekti staadiumis.*“

Olukorras, kus soovitakse realiseerida detailplaneeringut (sh projekteerimistingimustega täpsustatud kujul) tuleb planeeringualale tagada ka ohutud juurdepääsuteed ja liikluskeskkond vastavalt seadustele, standarditele ja normidele.

EhS § 8 kohaselt peab ehitise, ehitamine ja ehitise kasutamine ja ehitamisega muu seonduv tegevus (sh juurdepääs planeeringualale) olema ohutu. Ehitise, ehitamine ja ehitise kasutamine ning ehitamisega seonduv muu tegevus on ohutu, kui see ei põhjusta ohtu inimesele ega varale. EhS § 97 lg 1 kohaselt teed ja tee toimimiseks vajalikud rajatised tuleb hoida korras viisil, et need vastaksid nõuetele ning tagatud oleksid tingimused ohutuks liiklemiseks. Ohutut ehitustegevust ei ole võimalik korraldada ega ehitist (sh kardirada) korraldajalt kasutada ilma ohutut ja normide kohast juurdepääsu omamata.

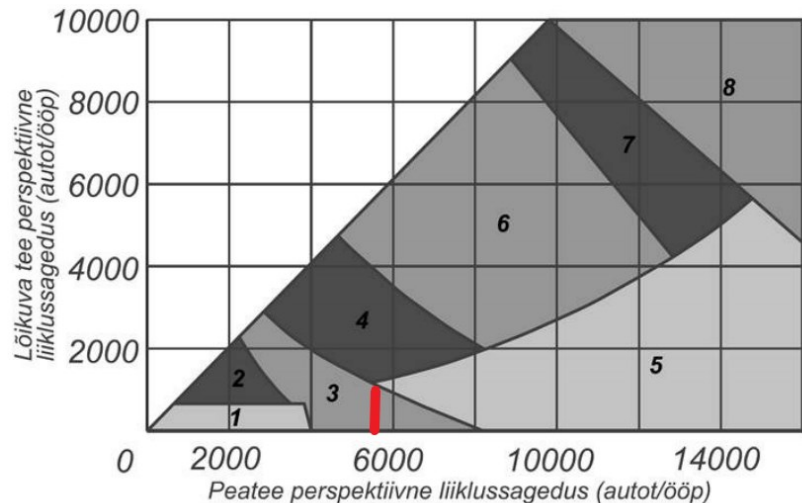
Riigitee nr 11191 aasta keskmine liiklussagedus on 5779 autot ning tegemist on vastavalt maantee projekteerimisnormidele III klassi maanteega, mis on lähenemas II klassi maanteele (6000 a/ööpäevas). II klassi maantee liiklussageduse saavutamine on lähiaastate perspektiiv. Juurdepääsu kavandamisel on sobilik ja vajalik tugineda juba käesoleval hetkel II maantee klassist.

Olukorras, kus detailplaneeringu realiseerimisel tõstetakse olemasoleva tõmbepunkti teenuste kvaliteeti ja ühes sellega eeldatavalt kasutussagedust, tuleb enne mistahes arendustegevust viia normidega kooskõlla ka juurdepääs arendusalale.

PlanS § 131 kohaselt on planeeringu koostamise korraldaja kohustatud oma kulul välja ehitama detailplaneeringukohased avalikuks kasutamiseks ette nähtud tee (sh juurdepääsulahenduse) ja sellega seonduvad rajatised, haljastuse, välisvalgustuse ning tehnorajatised, kui planeeringu koostamise korraldaja ja detailplaneeringust huvitatud isik ei ole kokku leppinud teisiti. Käesolevaks hetkeks ei ole planeeringu korraldaja ega huvitatud isik planeeringut realiseerima asunud ega ole välja ehitanud ka normide kohast ohutut juurdepääsu lahendust.

Tuginedes kõnealustele maantee projekteerimisnormidele, asjakohastele standarditele ja juhenditele on riigitee ristmiku ümber ehitamine kanaliseeritud ristmikuks vajalik. Majandus- ja taristuministri 05.08.2015 määruse nr 106 „Tee projekteerimise normid“ lisa „Maanteede projekteerimisnormid“ jaotisele 1.4 „Läbilaskvus ja teenindustase“ peab ristmik tagama eeldatud arvestusperioodi lõpuks eeldatud liiklussageduse läbilaskvuse maantee kõigil elementidel. Jaotise 5.1 „Üldised nõuded ristmikele“ kohaselt tuleb

ristmiku tüübi esmasel valikul lähtuda maantee projekteerimismisnormide joonisest 5.1 (vt joonis 1).

Tähised joonisel:

1 - lihtristmik;

2 - osaliselt kanaliseeritud ristmik, koos suunavate saartega madalama liiklussagedusega maanteel;

3 - täielikult kanaliseeritud ristmik, koos suunavate saartega mõlemal teel, kiirendus- ja aeglustusradadega, teekattemärgistusega;

Joonis 1. Väljavõte maantee projekteerimismisnormide joonisest nr 5.1 „Ristmiku põhitüübi valik“. Punase joonega on näidatud riigitee liiklussagedus.

Kui projekteerimistingimused jäävad kehtima ning ohutuid juurdepääsulahendusi arendusalale ei kavandata, siis seatakse ohtu riigiteel liiklejad. Kohaliku omavalitsuse projekteerimistingimustes käsitletav ristmiku tüübi valik on vastuolus maantee projekteerimismisnormidega.

- 2.4. Projekteerimistingimustega soovitakse rajada kardiraja laiendus Kardiraja parkla kinnisasjale detailplaneeringuga ette nähtud parkla asemele. Tulenevalt kardiraja laiendusest osutub vajalikuks likvideerida olemasolev kohalik avalikult kasutatav tee nr 1982613 Tööstuse tee ning sellega seoses ka riigitee ristumiskoht. Uus ristumiskoht tuleb kavandada vastavalt detailplaneeringus ja õigusnormides sätestatud korrale. Transpordiametil ei ole vastuväiteid kardiraja laiendamisele, kuid on vastu ristmiku nihutamisele kanaliseerimata kujul.

Olemasoleva riigitee ristumiskoha likvideerimine ja uue ristumiskoha kavandamine on vastavalt EhS § 99 ja § 101 kohaselt Transpordiameti pädevuses. Kohalikul omavalitsusel puudub pädevus väljastada riigitee ümberehitamiseks (sh ristumiskoha likvideerimiseks või kavandamiseks) projekteerimistingimusi ja anda selleks EhS § 99 lg 3 kohaseid nõudeid.

Lähtuvalt detailplaneeringust tuleb kavandav juurdepääsutee ja selle ristumiskoht ehitada välja vastavalt maantee projekteerimismisnormidele ning asjakohastele standarditele ja juhenditele.

- 2.5. HMS § 71 lg 1 kohaselt võib vaide esitada isik, kes leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi.
- 2.6. HMS § 4 lg 2 kohaselt tuleb kaalutusõigust teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve. Kui haldusakt on antud kaalutusveaga, on HMS § 54 kohaselt

tegemist õigusvastase haldusaktiga. Kui haldusorgan ei ole teostanud kaalutlusõigust, on lähtunud sobimatutest või ebaõigetest kaalutlustest või jätnud mõne olulise asjaolu tähelepanuta, võib olla tegemist olulise kaalutlusveaga (RKHK otsus nr 3-3-1-81-07 p 16). Ka diskretsiooni mittetäielik kasutamine võib olla diskretsiooniveaks, mis on kaalutlusotsuse tühistamise aluseks (RKHK 3-3-1-81-07 p 20).

- 2.7. Harku Vallavalitsus ei ole vaidlusaluses haldusmenetluses asjakohaselt hinnanud pädeva asutusena õiguslikku piiritlust projekteerimistingimuste esemega seonduvalt. Kavandataivate ehitiste ja rajatiste mõju on otseses seoses riigiteega, mistõttu pidanud Harku Vallavalitsus kaasama Transpordiameti kooskõlastajana EhS § 31 lg 4 p 1 kohaselt, mitte kui arvamuse andjana EhS § 31 lg 4 p 2 mõttes.
- 2.8. Harku Vallavalitsusel ei ole pädevust hinnata detailplaneeringu realiseerimisest tulenevat mõju riigiteele ega liiklusskeemile. Lisaks on vald ebapiisavalt põhjendanud Transpordiameti märkustega arvestamata jätmist. Olulisemana neist on jäetud põhjendamata vastuolu maantee projekteerimismäärade ristmikutüübi valiku osaga. Samuti on Harku Vallavalitsus jätnud arvestamata kehtivas detailplaneeringus toodud asjaolu, et teed (sh ristumiskohad) on vajalik välja ehitada lähtuvalt „vastavalt seadustele, standarditele ja normidele“.
- 2.9. Eeltoodut arvesse võttes on Harku Vallavalitsus ületanud selgelt oma volituste piire, mistõttu on tegemist olulise diskretsiooniveaga ja väljastatud projekteerimistingimused on seega kehtestatud õigusvastaselt.

Lähtudes eelpooltoodust, palub Transpordiamet tunnistada Harku Vallavalitsuse 28.03.2023 korraldusega nr 191 väljastatud projekteerimistingimused kehtetuks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Janar Tükk
direktor
Taristu haldamise teenistus

Ege Stiina Järvmägi
5668 0709, Ege.Jarvmagi@transpordiamet.ee

Hans Keskrand
59819102, Hans.Keskrand@transpordiamet.ee